

Etelä-Karjalan maakuntaohjelman 2022-2025 arviointi

Maakuntahallitus 28.10.2024

47/06.01/2022

Valmistelija

Laura Peuhkuri
Puh. +358 40 631 5970
laura.peuhkuri@ekarjala.fi

Etelä-Karjalan maakuntaohjelman 2022-2025 kausi on ollut poikkeuksellinen. Maakuntaohjelmaa valmisteltiin vuosina 2020 ja 2021 koronapandemian varjossa. Ohjelmakauden alussa talvella 2022 syttyi sota, joka johti geopolitiittiseen kriisiin monine seurausvaikutuksineen. EU:n ja Venäjän raja-alueilla tilanne on näkynyt erityisen konkreettisesti. Lisäksi vuoden 2023 lopusta lähtien koko itäraja on ollut kiinni henkilöliikenteeltä.

Suomen maakunnista Etelä-Karjala ja Kymenlaakso ovat tilanteen seurauksena päivittäneet maakuntaohjelmaansa kauden aikana, mikä on poikkeuksellista. Etelä-Karjalan maakuntaohjelman osalta päivitys valmistui 2023 ja kohdentui kansainväliseen yhteistyöhön, raja-alueohjelmaan sekä liikennejärjestelmien kehittämiseen liittyvään sisältöön. Keväällä 2024 Kymenlaakson liitto ja Etelä-Karjalan liitto käynnistivät yhteisen maakuntaohjelmien vertaisarviointiprosessin.

Arvioinnissa on hyödynnetty liittojen asiantuntijoiden lisäksi muiden aluekehittämisen viranomaisten ja eri sidosryhmien palautetta maakuntaohjelmakokonaisuudesta. Palautetta on kerätty kyselyllä, jonka lisäksi on tehty syventäviä arviointihaastatteluja. Arvioinnin kohteena ovat olleet maakuntaohjelmat ml. älykkään erikoistumisen strategiat sekä niiden SOVA-lain mukaiset ympäristöselostukset. Näkökulmina ovat olleet mm. valmisteluprosessi, tilannekuva, strateginen ajattelu ja valinnat, tulevaisuuskuva ja ennakointi, sekä ohjelman toimeenpanon organisointi ja vaikuttavuus.

Toimintaympäristön ollessa edelleen murroksessa, keskeisenä tavoitteena on ollut oppia aiemmasta prosessista uuden maakuntaohjelmavalmisteluun kehittämiseksi. Etelä-Karjalan maakuntaohjelman 2022-2025 on katsottu olevan maakuntansa näköinen ja laadukkaasti toteutettu. Maakunnassa on vahva osallistamisen perinne, mikä myös sitouttaa sidosryhmiä. Valmisteluprosessia voidaan kehittää vielä, jotta se mahdollistaa laajan ja tehokkaan osallistumisen. Kunnat ja muut keskeiset sidosryhmät tunnistavat maakuntaohjelman roolin hyvin. Etelä-Karjalassa toteutettu hanketoiminta nojautuu vahvasti maakuntaohjelmaan ja älykkääseen erikoistumiseen.

Tavoitteellisuutta ja valintoja odotetaan uudelta ohjelmalta. Nykyiset kärjet ovat edelleen ajankohtaisia. Vahvempaa roolia kaivataan yhteistyön, kansainvälistymisen sekä kokonaisturvallisuuden teemoille. Aluekehittämisen ja aluesuunnittelun yhteensovittamista tulee vahvistaa. Tulevaisuudessa kannattaa harkita erillistä maakuntasuunnitelmaa, johon kiteyisi ennakoitu pitkän aikavälin kehitys. Ohjelman esitystavan uudistamista kannattaa myös harkita.

Arviointiraportti on asiakohdan liitteenä. Asiaa esittelee kokouksessa aluekehityspäällikkö Laura Peuhkuri.

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös